

Súd: Okresný súd Bratislava I
Spisová značka: 24C/89/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1114214634
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 03. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. René Milták
ECLI: ECLI:SK:OSBA1:2019:1114214634.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava I v konaní pred sudcom JUDr. René Miltákom v právnej veci žalobkyne: T. Č., Z.. XX. XX. XXXX, Š. XXX/XX, XXX XX Q., štátny občan SR, práv. zast.: Advokátska kancelária JUDr. Jakub Mandelík, s. r. o., Štefánikova 8, 811 05 Bratislava, proti žalovanému: KOOOPERATIVA poisťovňa, a. s. Vienna Insurance Group, Štefanovičova 4, 816 23 Bratislava, IČO: 00 585 441, práv. zast.: JUDr. Felix Neupauer, Dvořákovo nábrežie 8/A, 811 02 Bratislava, o náhradu nemajetkovej ujmy, takto

rozhodol:

- I. Žalovaný je p o v i n ý zaplatiť žalobkyni sumu 33.193,92 Eur a to v lehote troch dní od nadobudnutia právoplatnosti rozsudku.
- II. Súd vo zvyšnej časti žalobu z a m i e t a.
- III. Súd p r i z n á v a žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa sa na základe žaloby zo dňa 06. 05. 2014, doručenej súdu dňa 16. 05. 2014 domáhala, aby jej žalovaný zaplatil 75.000,- Eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy.
2. Okresný súd Bratislava I rozsudkom č. k. 24C/89/2014-112 zo dňa 28. 11. 2014 žalobu zamietol.
3. Krajský súd v Bratislave uznesením č. k. 5Co/249/2015-214 zo dňa 15. 12. 2017 rozsudok súd prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Z početnej judikatúry Ústavného súdu SR nesporne vyplýva, že slovenské orgány, aplikujúce právo, musia skúmať nielen vôľu zákonodarcu, ale aj vôľu únijného tvorca zodpovedajúcej právnej regulácie, ktorá je z hľadiska právnej relevancie úpravy postavená na roveň, ba niekedy aj nad vôľu zákonodarcu. Sudca pri rozhodovaní je viazaný nielen zákonom, ale i medzinárodnou zmluvou (č. 144 ods. 1, čl. 7 ods. 2 ústavy). Povinnosťou súdu je preto nielen ústavná, ale i eurokonformná interpretácia zákonov. Ak zákonodarca do pojmu škoda, použitého v zákone o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla nezahrnul aj nemajetkovú ujmu a jej poistné krytie, dostáva sa vzhľadom na záväzný výklad zodpovedajúcich smerníc (už len konsolidovaná smernica EP a R č. 2009/103/ES o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti) do rozporu so zámerom tvorca únijnej právnej regulácie identifikovanej Súdnym dvorom EÚ (porovnaj napr. uznesenia ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 666/2016, sp. zn. III. ÚS 646/15, sp. zn. I. ÚS 206/15, sp. zn. I. ÚS 474/16). Článok 3 ods. 1 smernice Rady č. 72/166/ EHS a druhej smernice Rady č. 84/5/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej (rozsudok ESD z 24. 10. 2013, sp.

zn. C-277/12). Slovenský právny poriadok pritom inštitút náhrady nemajetkovej ujmy výslovne upravuje s účinnosťou od 28. 3. 1990 (zák. č. 87/1990 Z. z.). Nie je pritom významné, v akej časti Občianskeho zákonníka sa úprava tohto inštitútu nachádza, a to predovšetkým za situácie, že doposiaľ nedošlo k rekodifikácii alebo kodifikácii nového Občianskeho zákonníka a systematika kódexu bola zakotvená ešte začiatkom šesťdesiatych rokov dvadsiateho storočia. V tomto období i vzhľadom na existujúce spoločenské pomery bola dominantnou doktrína úzkeho chápania škody, nepochybne prekonaná vývojom spoločnosti po r. 1989. Judikatúra, na ktorú poukazoval žalovaný, je rovnako ďalším vývojom prekonaná.

4. Podľa § 391 ods. 2 Civilného sporového poriadku, ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

5. Súd s poukazom na ust. § 391 ods. 2 CSP opätovne vykonal dokazovanie v rozsahu nevyhnutnom pre rozhodnutie vo veci samej a to výsluchom procesných strán, svedkov a oboznámením sa s obsahom listinných dôkazných prostriedkov ich prečítaním.

6. Žalobkyňa uviedla, že dňa 31. 03. 2013 v čase približne o 14.48 hod. došlo na ceste I/51 v km 79,5 v katastrálnom území Č. k dopravnej nehode, v rámci ktorej vodič motorového vozidla zn. O. C., M.: Q. - XXXCD D.. F. J., nar. XX. XX. XXXX, bytom L. Z. XXXX/XXX, XXX XX Q., neprispôobil rýchlosť jazdy svojim schopnostiam, vlastnostiam vozidla, poveternostným podmienkam, stavu a povahe vozovky, v dôsledku čoho dostal na zasneženej vozovke šmyk, prešiel do protismeru, kde pravou stranou narazil do prednej časti protiidúceho vozidla zn. J. F. Q., M.V.: Z. - XXXFT, ktoré v tom čase viedol v smere do obce E. vodič P. H.. Spolujazdkyňa F. J. a dcéra žalobkyne E. Č., Z.. XX. XX. XXXX, bytom Š. XXX/XX, XXX XX Q. utrpela v dôsledku dopravnej nehody závažné poranenia, ktorým na mieste úrazu podľahla. Vznik úrazu bol riadne nahlásený žalovanému ako príslušnému poisťovateľovi. Rozsudkom Okresného súdu Senica zo dňa 03. 03. 2014, č. k. 2T/18/2014-279 bol F. J. právoplatne odsúdený za prečin usmrtienia podľa § 149 ods. 1 a 2 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestného zákona. Podľa správy zo Slovenskej kancelárie poisťovateľov bolo osobné motorové vozidlo zn. O. C., M.: Q. - XXXCD poistené v čase dopravnej nehody t.j. ku dňu 31. 03. 2013 poisťovateľom KOOOPERATIVA poisťovňa, a. s. VIG č. poisťnej zmluvy XXXXXXXXXXXX, čím je založená pasívna vecná legitímácia žalovaného. Výzvou zo dňa 08. 04. 2014 si žalobkyňa voči žalovanému uplatnila nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 75.000,- Eur. V oznámení o likvidácii poisťnej udalosti zo dňa 23. 04. 2014 žalovaný odmietol poskytnúť poisťné plnenie. Žalobkyňa svoj nárok odôvodnila tým, že vzájomný emocionálny vzťah medzi ňou a dcérou bol plný harmónie, lásky a porozumenia. Lenka bola aktívnym človekom a jej radosť zo života prinášala žalobkyňi neopísateľnú energiu. Žalobkyňa bola pyšná na svoju dcéru, ktorá jej neustále pomáhala vo všetkých životných situáciách. Smrť E. nepriaznivo zasiahla do života žalobkyne. Už nikdy sa nebude môcť porozprávať so svojou dcérou, tešiť sa z jej životných úspechov a zažiť s ňou ďalšie neopakovateľné zážitky. Strata dcéry poznačilo žalobkyňu po psychickej stránke na celý život. Neustále spomienky na optimistickú E. negatívne vplývajú na jej duševný stav. Od úmrtia dcéry sa výrazným spôsobom zhoršil psychický stav žalobkyne. Všetky aktivity s nebohou E. sa pre žalobkyňu naraz stali minulosťou. Žalobkyňa od útleho detstva venovala svojej dcére všetok svoj voľný čas, chodievali spolu na kultúrne a spoločenské podujatia a očakávala, že jedného dňa jej dcéra všetko vynahradí. Je to pre ňu tragédia, stále tomu nemôže uveriť, že dcéra tu nie je. Pre žalobkyňu bola E. jedinečným dieťaťom, empatickým a ústretovým človekom. Smrťou E. došlo k zásahu do psychickej integrity žalobkyne, zle spí, nič ju nebaví. Neprestajné myšlienky na dcéru spôsobujú žalobkyňi depresívne a úzkostné stavy. Ťažko sa sústreďuje, je nervóznejšia a z jej života sa vytratilo nadšenie. Každý deň musí myslieť na milovanú dcéru a nedokáže sa zmieriť s realitou. Pri spomienkach na ňu si veľa krát poplače. Pre žalobkyňu bolo úmrtie jej dcéry neočakávanou stratou a výrazným zásahom do jej života. Nikdy sa s tým nebude vedieť vyrovnáť. Z uvedených skutočností podľa žalobkyne preukázateľne vyplýva, že smrťou nebohej E. došlo k nezvratnému zásahu do súkromia žalobkyne, preto sa v súlade s § 13 ods. Občianskeho zákonníka žalobkyňa domáha voči žalovanému náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 75.000,- Eur.

7. Žalobkyňa na pojednávaní uviedla, že dcéra jej veľmi chýba. Bolo to jej vytúžené dieťa, ktoré mala po 12-tich rokoch manželstva. Dcéra jej veľmi pomáhala, hlavne v období, keď manžel žalobkyne trpel zdravotnými problémami. Bola to jej jediná dcéra. V súčasnosti žije sama, nakoľko jej zomrel aj manžel. Jediným blízkym človekom, ktorý jej zostal je jej sestra M. P.. Dcéra bola šikovná, študovala na Vysokej škole sv. Alžbety, život mala pred sebou. Jej strata sa nedá vyčíslieť v peniazoch. S vinníkom dopravnej

nehody je v kontakte, ospravedlnil sa jej. Pokiaľ ide o náhradu nemajetkovej ujmy, F. J. skončil teraz vysokú školu, nie je ešte finančne zabezpečený. Stratú dcéry vníma žalobkyňa veľmi negatívne, kto to neprežil, nepochopí. Dcéra cez týždeň bývala na internáte. V roku 2010 ukončila v Senici súkromnú strednú školu podnikania. Od jesene 2010 chodila najprv na Univerzitu Čarnogorského a po pol roku prešla na Univerzitu sv. Alžbety. V čase dopravnej nehody bola v treťom ročníku, chystala sa na bakalársku skúšku. Cez víkendy chodievala k žalobkyňi domov do Q.. S dcérou mala žalobkyňa veľmi dobrý vzťah, boli ako kamarátky. Keď bola doma, tak si vyšli spolu do kina. Dcéra žalobkyne mala v minulosti ešte jednu haváriu s autobusom na strednej škole v Senici, keď bola v Taliansku, autobus havaroval, dostal šmyk, mala zlomenú čeľusť a lebečnú kosť nad okom, do sánky mala vsadenú titánovú platničku. Keď bola na strednej škole, bývala so žalobkyňou doma. Do školy mala dve minúty pešo. Keď bola na vysokej škole, žalobkyňa sa tešila, že prišla na víkend domov, niekedy došla aj skôr, keď mali niečo voľné cez týždeň. Manžel žalobkyne zomrel v roku 2006. Vtedy jej dcéra musela pomáhať viac v domácnosti. Spravila všetko, o čo ju požiadala, napríklad pomáhala jej s vypisovaním dokladov, pomáhala s varením, s pečením až tak nie, povysávala, urobila poriadok, zašla do obchodu, spravila všetko, čo jej napísala. Dcéra žalobkyne mala vodičský preukaz, aktívne však s autom nejazdila. Mali aj auto, avšak po smrti manžela žalobkyne ho predali. Pokiaľ ide o kultúrne a spoločenské podujatia, chodili na všetko, čo sa objavilo v blízkosti, na rodinné oslavy. Po nehode žalobkyňa nič nebavilo, zle spávala. Niekedy zapla televízor a ani ho ďalej nepozerala, keďže na to zanevrela. Podržala ju kamarátka X. I., ktorá ju brávala na prechádzky, ktorá však má dve dcéry, no žalobkyňa nemá nikoho. Na všetko v podstate ostala sama, aj keď je pravdou, že s nejakými vecami jej pomáhajú rodinní príbuzní a to švagrovia, a teda bratia jej manžela. Pokiaľ ide o to, že sa ťažko sústreďuje, že je nervóznejšia a že zo života sa vytratilo nadšenie, k tomu žalobkyňa uviedla, že berie tabletky od tlaku, od cholesterolu, tabletky od psychiatria už vysadila. Stále je v kontakte s pánom J., ktorý bol z nehody zrútený, lebo jeho otec sa taktiež zabil pri nehode. On kľačal na cintoríne, bol viac z toho zdruvený ako žalobkyňa. S dcérou žalobkyne chodili spolu cca 3 a pol roka. Po nehode dokončil vysokú školu, zamestnal sa, doposiaľ žalobkyňu navštevuje, keď je doma v Q., zavolá jej a dobehne. Opýta sa, či jej s niečím netreba pomôcť, či ju netreba niekde odviezť a keď jej treba opraviť nejakú drobnosť, tak s tým žalobkyňi pomôže. Pokiaľ ide o tú Veľkú noc v roku 2013, dcéra prišla domov, pred Zeleným štvrtkom, bola celý čas doma, cez sviatky a potom na veľkonočnú nedeľu došiel pán J. pre jej dcéru domov a chystali sa na návštevu do Q.. Odtiaľ jej už lekár oznámil, že sa do Q. ani nedostali. Na cintorín za dcérou chodieval každý deň, ak je v Q.. Po nehode chodila na sedenie k F.. Q. asi tri roky cca raz do mesiaca alebo raz za tri mesiace a brala lieky na ukladnutie a spánok, v súčasnosti už lieky neužíva. Je dôchodkyňou, nie je zamestnaná. Vo voľnom čase si dá kávu so susedami skoro každý deň. Chodia s palicami na cyklodráhu partia päť žien, tiež chodievala navštevovať švagrinú A.Ú., švagra Č. a krstný X..

8. Právny zástupca žalobkyne sa nestotožnil s argumentáciou žalovaného týkajúcej sa skúmania pasívnej legitímácie poisťovne vo vzťahu k uplatnenému nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá je identická s odôvodnením už vývojom prekonaného uznesenia Najvyššieho súdu SR zo dňa 20. 04. 2011 sp. zn. 4Cdo/168/2009. V súčasnom období je k dispozícii záväzný výklad Súdneho dvora EÚ, ktorý naznačené pochybnosti vo vzťahu k právnemu obsahu pojmu "škoda na zdraví" definitívne odstránil. K výške požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy uviedol, že neočakávané úmrtie dcéry žalobkyne, ktorá bola v dvadsiatich dvoch rokoch na vrchole svojich síl a nemala žiadne zdravotné problémy, jej spôsobilo doživotnú, rozsiahlu a v zásade ničím nereparovateľnú ujmu. Úmrtím dcéry žalobkyne došlo k deštrukcii najcitlivejších interpersonálnych väzieb tvoriacich základ a rámec súkromného života žalobkyne. Výskumný ústav dopravný, a. s. Žilina na základe stanoviska zo dňa 30. 11. 2012 vyčíslil hodnotu ľudského života na sumu 332 114,- Eur. Uplatnenie trestnoprávnej zodpovednosti nevyučuje súčasné uplatnenie právnej ochrany osobnosti v intenciách príslušných právnych predpisov ostatných právnych odvetví. Vykonaným dokazovaním bolo v trestnom konaní preukázané, že protiprávne konanie vodiča J. zapríčinilo smrť E. Č., pričom zodpovednosť stanovená v § 13 Občianskeho zákonníka je zodpovednosť objektívna, a preto nemôže byť vylúčená ani dôkazom neúmyselného konania. Nemajetková ujma na osobnosti fyzickej osoby je pre žalobkyňu rovnako závažná bez ohľadu na to, či konal pôvodca zásahu zavinene alebo z neobstaranosti.

9. Právny zástupca žalobkyne na pojednávaní uviedol, že v dôsledku úmrtia E. Č. došlo k pretrhnutiu citových väzieb medzi žalobkyňou a jej dcérou. Žalobkyňa to vníma ako závažný zásah do jej osobnostnej sféry. Žalobkyňa bola pyšná na svoju dcéru, neustále jej pomáhala v jej životných situáciách, stratú dcéry vníma veľmi negatívne. Smrťou jej dcéry došlo k zásahu do psychickej integrity

žalobkyne, v dôsledku čoho je nútená navštevovať odborného lekára. So stratou svojej milovanej dcéry sa nebude môcť nikdy vyrovať. Podľa rozsudku Súdneho dvora Európskych spoločenstiev z povinného zmluvného poistenia sa uhrádza aj nemajetková ujma. Čo sa týka samotnej výšky nemajetkovej ujmy, žalobkyňa vychádzala zo skutkového stavu z rozsahu toho zásahu, ktorý jej spôsobil pán J. K.ým, že pri dopravnej nehode umrela jej dcéra. E. bola jej jedinou dcérou, od úmrtia manžela bývali samostatne a jednoducho sa nevie zmieriť s jej úmrtím. Poukázal tiež aj na metodiku Najvyššieho súdu ČR, ktorý pri prijímaní novej civilnej úpravy stanovil hodnotu ľudského života na 10.000 000,- CZK, takisto aj na stanovisko Výskumného ústavu v Žiline, ktorý ohodnotil ľudský život na sumu približne 330.000,- Eur. Vzhľadom na skutočnosť, že naša právna úprava nepozná alebo nemá nijaký vzorec pre výpočet nemajetkovej ujmy, mala by táto peňažná satisfakcia byť aj istým gestom slušnosti voči poškodenej matke, ktorá pri dopravnej nehode stratila dcéru. Vzhľadom na uvedené považoval žalovaný sumu vo výške 75.000,- Eur za spôsobený zásah do citovej a rodinnej sféry žalobkyne za adekvátnu, pričom určenie konečnej výšky ponechal na úvahu súdu.

10. Žalovaný v písomnom vyjadrení zo dňa 23. 06. 2014 namietal svoju pasívnu vecnú legitímáciu. Náhrada nemajetkovej ujmy pre pozostalých po obetiach dopravných nehôd nie je súčasťou "náhrady škody", ktorá je krytá povinným zmluvným poistením za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v zmysle § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v znení neskorších predpisov (ďalej len "zákon o PZP"). Z rozsudku Súdneho dvora EÚ zo dňa 24. 10. 2013 vyplýva, že náhrada nemajetkovej ujmy je predmetom poistného plnenia iba v prípade splnenia podmienky existencie vnútroštátnej právnej úpravy zodpovednosti poisteného za škodu, uplatniteľnej v spore vo veci samej. Zároveň žalobu žalobkyne považoval za bezdôvodnú a právne neopodstatnenú, nakoľko žalobkyňa nepreukázala dôvodnosť žaloby. Výška nemajetkovej ujmy stanovená žalobkyňou je vzhľadom na okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu došlo neopodstatnene vysoká. D. F. J. nezasiahol do osobnostných práv žalobkyne úmyselne, ale k zásahu do práva na život E. Č. došlo nešťastnou zhodou okolností, pričom určitou formou morálneho zadosťučinenia je i rozhodnutie v trestnom konaní voči subjektu, ktorý zásah spôsobil. Poistovňa, ako subjekt, ktorý do práv žalobkyne nezasiahol, nie je schopná žalobkyňu poskytnúť morálne zadosťučinenie, nakoľko tento zásah nespôsobila a ani ho nijakým spôsobom nevedela ovplyvniť, preto nemôže byť pasívne legitimovaná v danom spore. Žalovaný tiež uviedol, že si splnil svoju povinnosť v zmysle § 4 ods. 2 písm. a) zákona o PZP a vyplatil žalobkyňu náklady spojené s pohrebom t.j. náklady pri usmrtení vo výške 1 155,28 Eur.

11. Žalovaný vzniesol námietku nedostatku pasívnej legitímácie, nakoľko z ust. § 4 ods. 2 zák. o povinnom zmluvnom poistení nevyplýva, že by sa v rámci povinného zmluvného poistenia uhrádzala aj nemajetková ujma. Z tohto dôvodu mal žalovaný za to, že jediným pasívne legitimovaným v tomto prípade je ich poistenec, teda X. J., ktorý v tomto konaní nevystupoval na strane žalovaného. Aj napriek tomu, že v tomto prípade sa jedná o smutnú, tragickú udalosť, žalobkyňa nezdôvodnila výšku nemajetkovej ujmy 75.000,- Eur. Zo strany poisteného nebol úmysel zasiahnuť do osobnosti žalobkyne, k poistnej udalosti došlo z neobstaranosti. Žalobkyňa taktiež nepreukázala potvrdenie, resp. výšku nákladov v súvislosti s odbornou pomocou, ktorá je jej poskytovaná. Z tohto dôvodu žiadal žalovaný žalobu zamietnuť.

12. Právny zástupca žalovaného uviedol, že skutkový stav ako taký sporný nie je. Mal však zato, že je potrebné zohľadniť tú skutočnosť, že vinník dopravnej nehody p. J. znáša následky nehody ešte ťažšie ako samotná žalobkyňa, čo vyplývalo jednak z výpovede samotnej žalobkyne, ako aj z výpovede svedkyne p. X., kde bolo preukázané, že vinník má so žalobkyňou dobrý vzťah, po tejto tragickej udalosti sa ich vzťah vzájomný ešte utužil, žalobkyňa vinníkovi odpustila, pričom od neho žiadnu náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch nepožadovala, naďalej sa stýkajú a v rámci dobrých vzťahov si naďalej pomáhajú. Z tohto titulu má žalovaný zato, že nakoľko v zmysle zákona o PZP, má povinnosť plniť za poisteného, ktorým je v tomto prípade vinník dopravnej nehody, je potrebné túto skutočnosť dôsledne zohľadniť pri priznaní náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch tak, akoby ju súd priznával priamo proti samotnému vinníkovi dopravnej nehody. Vo vzťahu k výške uplatnenej nemajetkovej ujmy uviedol, že určitým vodítkom pre stanovenie výšky finančného odškodnenia môže byť limit odškodňovania obetí úmyselných trestných činov podľa § 6 zák. č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi. V súčasnosti tento limit predstavuje 50 násobok životného minima, pričom pokiaľ pri smrti zavinenej úmyselným trestným činom možno priznať takúto maximálnu náhradu, potom v prípade neobstaranosti zavinenia by táto náhrada mala byť nižšia. Ďalším

podporným argumentom pri ustaľovaní výšky priznanej náhrady môže byť aj rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva v prípade Kontrová proti Slovenskej republike, ktorým bola sťažovateľke priznaná nemajetková ujma 25.000,- Eur za to, že nekonaním štátnych orgánov bolo zasiahnuté do jej osobitných práv a to z dôvodu usmrtenia jej oboch maloletých detí, pričom v danom prípade došlo k absolútnemu rozvráteniu rodinného života poškodenej, keďže boli usmrtené obe jej dcéry. Uvedené rozhodnutie bolo použité aj v rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 11C/80/2014 - 104 zo dňa 18. 02. 2015.

13. Z kópie rozsudku Okresného súdu Senica, č. k. 2T/18/2014-279 zo dňa 03. 03. 2014 (č. I. 7-9) vyplýva, že D. F. J. bol uznaný vinným z toho, že dňa 31. 03. 2013 spôsobil E. Č. smrť z nedbanlivosti a takýto čin spáchal závažnejším spôsobom konania. Za to bol odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere tri roky, výkon ktorého bol odložený na skúšobnú dobu v trvaní troch rokov a na trest zákazu viesť motorové vozidlo akéhokoľvek druhu v cestnej premávke na dobu 5 rokov.

14. Z obsahu výzvy žalobkyne na plnenie zo dňa 08. 04. 2014 (č. I. 11-12) vyplýva, že žalobkyňa pred začatím súdneho konania vyzvala žalovaného, aby jej s poukazom na ust. § 4 ods. 2 písm. a) zák. č. 381/2001 Z. z. uhradil nemajetkovú ujmu v sume 75 000,- Eur.

15. Z obsahu odpovede žalovaného na výzvu žalobkyne (č. I. 10) vyplýva, že podľa jeho názoru, na nemajetkovú ujmu z povinného zmluvného poistenia nie je právny nárok.

16. Svedok F. J. na pojednávaní uviedol, že ho to všetko mrzí, celá udalosť zasiahla žalobkyňu, aj jeho a E. mu veľmi chýba. Pred nehodou mali so žalobkyňou dobrý vzťah. Poznali sa od roku 2009. Všetko fungovalo, navštevovali sa, nemali žiadne vážne nezhody. Po nehode sa snaží žalobkyňu pomáhať ako sa dá. Sú v telefonickom kontakte, chodia spolu na hríby, pomáha jej s opravami v domácnosti, sem tam kúpi žalobkyňu nejaké darčeky. Po nehode ju navštevoval v priemere dvakrát, trikrát do mesiaca. Žalobkyňa bola po nehode zničená, bolo to ťažké obdobie, tento stav pretrváva, so smrťou dcéry sa nezmierila. Pred nehodou bola žalobkyňa šťastná, spokojná, tešila sa. E. mala so žalobkyňou pekný vzťah, navštevovali spolu rodinu, cintoríny, nakupovali spolu, určite ten ich vzťah utužila strata E. otca, t.j. manžela žalobkyne. Často si s mamou telefonovala, v podstate každý deň. S E. Q. a poznali cca 3,5 roka. Plánovali spoločnú budúcnosť, bývanie, svadbu. Žalobkyňa si voči nemu neuplatnila žiadny nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Vzhľadom na svoju finančnú situáciu neprispel žalobkyňu nejakou finančnou hotovosťou v súvislosti so stratou jej dcéry, avšak boli tam nejaké drobnosti. Žalobkyňa kúpil telefón, tablet, z vlastných finančných prostriedkov vymaľoval žalobkyňu byt.

17. Svedkyňa T. X. na pojednávaní uviedla, že so žalobkyňou sa pozná dlhodobo, tak okolo 35 rokov. Žalobkyňa pochádzala z viacerých detí. Žalobkyňa nemohla mať s manželom dlho deti. Až po 10 rokoch sa jej narodila E. a bolo to veľmi vymodlené dieťa. Žili usporiadaným životom. Mala dobrého manžela a E. otca, žili takým pohodovým životom. Keď skončila E. základnú školu, tak jej vážne ochorel otec. E. bola v tom čase veľkou oporou pre žalobkyňu. Vtedy sa ten citový vzťah medzi nimi ešte viac upevnil. Pomáhali si navzájom. Druhá rana prišla, keď E. bola na zájazde zo školy. Bola v Taliansku, kde mali nehodu. Vtedy sa E. druhýkrát narodila, mala šťastie a odvtedy sa ešte jedna druhej viac venovali. Keď chodila potom do Bratislavy na vysokú školu, dennodenne si telefonovali. Potom prišlo šťastnejšie obdobie. E. si našla priateľa, s ktorým si rozumela. Darilo sa jej v škole, bola veľmi šikovná. Plánovali do budúcnosti, že sa zoberú, že budú spolu bývať, že nenechá mamu samú. Mali naozaj pevný vzťah až prišiel ten osudný deň. Stalo sa to na Veľkonočnú nedeľu, na to sa nedá zabudnúť. Žalobkyňu sa otočil život o 180 stupňov. Stratila dcéru, je to trauma na celý život. Každý deň je žalobkyňa na cintoríne, chodí do kostola a modlí sa. Aj bývanie musela zmeniť, presťahovala sa do druhého bytu, lebo všetko jej to pripomínalo. Keď sa všetci spolu stretávajú, vždy si predstavia, že aj jej dcéra mohla mať tiež deti. Nikdy to neprebolí, ani sa nikdy nič nevymaže a citová ujma je tam veľmi veľká. Žalobkyňa má s pánom J. normálny vzťah, on sa jej ospravedlnil, ona mu odpustila, avšak zabudnúť sa na to nedá. Navštevuje ju. Keď potrebuje pomôcť, tak žalobkyňu pomôže. E. mala s pánom J. výborný vzťah. Mali plány na celý život. Bývali spolu v podnájme v Bratislave. Plánovali si spolu budúcnosť, že sa zoberú. Oboch vnímala ako dobrosrdečných ľudí. E. veľmi rada pomáhala ľuďom. Nezaznamenala, že by sa žalobkyňa niekedy na nich sťažovala. Žalobkyňa je po nehode viac utiahnutá, pred nehodou bola veselý, optimistický človek plný energie. Ešte takéto dobrého človeka ani nestretla ako je žalobkyňa.

18. Podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých

zákonov (ďalej aj „PZP“), poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení.

19. Podľa § 4 ods. 4 zákona o PZP, poistený má právo, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poistné plnenie v rozsahu podľa odseku 2, ak ku škodovej udalosti, pri ktorej táto škoda vznikla a za ktorú poistený zodpovedá, došlo v čase trvania poistenia zodpovednosti, ak tento zákon neustanovuje inak.

20. Podľa § 15 ods. 1 zákona o PZP, náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi 20) a je povinný tento nárok preukázať.

21. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

22. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadostučinenie.

23. Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

24. Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

25. Podľa § 15 Občianskeho zákonníka, po smrti fyzickej osoby patrí uplatňovať právo na ochranu jej osobnosti manželovi a deťom, a ak ich niet, jeho rodičom.

26. Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. III. ÚS 666/2016 uviedol, že podľa čl. 7 ods. 2 ústavy Slovenská republika môže medzinárodnou zmluvou, ktorá bola ratifikovaná a vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo na základe takej zmluvy preniesť výkon časti svojich práv na Európske spoločenstvá a Európsku úniu. Právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky. Prevzatie právne záväzných aktov, ktoré vyžadujú implementáciu, sa vykoná zákonom alebo nariadením vlády podľa čl. 120 ods. 2 ústavy. Z citovanej ústavnej normy vyplýva, že vznik členstva Slovenskej republiky v Európskej únii okrem iného tkvie aj v dobrovoľnom vzdaní sa časti suverenity štátu v prospech Európskej únie. Pritom ide aj o časť suverenity pri všeobecne záväznom regulovaní spoločenských vzťahov. To jednoznačne vyplýva z druhej vety čl. 7 ods. 2 ústavy. Preto Národná rada Slovenskej republiky síce zostáva stále jediným vnútroštátnym zákonodarným orgánom (čl. 72 ústavy), nie však jediným orgánom oprávneným normovať obsah spoločenských vzťahov na úrovni zákonnej sily. Za určitých okolností teda slovenské orgány aplikujúce právo (aj súdy) musia skúmať nielen vôľu zákonodarcu, ale aj vôľu úijného tvorcu zodpovedajúcej právnej regulácie, ktorá je z hľadiska právnej relevancie úpravy správania subjektov práva v právnych vzťahoch postavená na roveň, ba niekedy aj nad vôľu zákonodarcu. Formulovaná požiadavka má svoj základ v samotnej ústave, ktorá v čl. 144 ods. 1 sudcom pri rozhodovaní nepredpisuje len viazanosť zákonom ako kvalifikovaným výsledkom realizácie vnútroštátnej zákonodarnej moci (toto sťažovateľ účelovo zdôrazňuje), ale aj viazanosť ústavou (teda i jej čl. 7 ods. 2) i samotnou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 ústavy. Povinnosťou slovenského vnútroštátneho súdu, ktorá je inkorporovaná aj v základnom práve sťažovateľa na súdnu ochranu, nie je len ústavne konformná, ale aj eurokonformná interpretácia zákonov.

27. Ústavný súd nespochybňuje, že koncept súčasnej právnej úpravy obsiahnutej v Občianskom zákonníku pri svojom vzniku skutočne vychádzal z pojmu škody ako materiálneho, a tým aj presne kvantifikovateľného postihnutia poškodeného. Naznačuje to i § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa uhrádza skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk) v relácii k odseku 2 toho istého ustanovenia, podľa ktorého pri škode spôsobenej niektorým trestným činom korupcie sa uhrádza aj nemajetková ujma v peniazoch. Nepochybne by tento právny názor bol demonštrovateľný na množstve odbornej literatúry i judikatúry súdov.

28. Lenže aj v tomto prípade je fakt vstupu Slovenskej republiky do Európskej únie zásadným prelomom v procese kontinuálneho vývoja právneho poriadku i jeho interpretácie, pretože okrem vnútroštátneho zákonodarcu (ktorý vytvoril koncept materiálneho poňatia škody v čase, keď integráciu do Európskej únie nebolo možné ani len predpokladať), je doň oprávnený svoju vôľu presadzovať aj únijný normotvorca.

29. Pre aplikačnú prax vnútroštátnych orgánov verejnej moci daných právomocou rozhodovať v individuálnych prípadoch to znamená, že stabilita právnych vzťahov a právna istota dôvodne vyžadujú hoci aj zotrvať na právnych konceptoch vyvinutých pred vstupom do Európskej únie, ale ak ide o sféru regulácie úijným normotvorcom, je potrebné túto konfrontovať s regulačnými predstavami vnútroštátneho zákonodarcu a v prípade zistenia odchýlky vyvinúť maximálnu snahu o uprednostnenie cieľa stelesneného v právne záväzných aktoch Európskej únie. Ústavný súd hovorí o maximálnej, nie absolútnej snahe, lebo v tomto bode myšlienkovvej línie už je potrebné vziať do úvahy charakter právneho predpisu vydaného úijným normotvorcom vyplývajúci z primárneho práva Európskej únie.

30. Práve smernice ako typová kategória predpisov sekundárneho práva sú (na rozdiel od nariadení) typické absenciou priamej uplatniteľnosti voči fyzickým osobám a právnickým osobám v jednotlivých členských štátoch. Podľa čl. 288 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len "zmluva o fungovaní EÚ") je smernica záväzná pre každý členský štát, ktorému je určená, a to vzhľadom na výsledok, ktorý sa má dosiahnuť, pričom sa voľba foriem a metód ponecháva vnútroštátnym orgánom.

31. Citované ustanovenie primárneho práva Európskej únie vysiela zrozumiteľné posolstvo vnútroštátnym orgánom členských štátov zaväzujúc ich na taký výkon ich vrchnostenských kompetencií, ktorý zabezpečí dosiahnutie výsledku očakávaného smernicou. Inými slovami, ide tu o povinnosť naplniť vôľu úijného tvorcu smernice vnútroštátnymi právnymi prostriedkami.

32. Štandardným prostriedkom dosahovania cieľa stanoveného smernicou je zmena právnej úpravy, ku ktorej pristúpi vnútroštátny zákonodarca. Avšak pre prípad, že túto svoju povinnosť nesplní, vyvinula rozhodovacia prax Súdneho dvora teóriu priameho účinku smerníc a nepriameho účinku smerníc.

33. Pre posudzovaný prípad priamy účinok dotknutých smerníc neprichádza do úvahy, a to vzhľadom na závery rozsudku Súdneho dvora vo veci Marshall (C-152/84), podľa ktorého na základe vtedajšieho čl. 189 ods. 3 Zmluvy o založení Európskeho hospodárskeho spoločenstva (v súčasnosti už citovaný čl. 288 ods. 3 zmluvy o fungovaní EÚ) záväzná podstata smernice, ktorá konštituuje základňu pre možnosť odvolať sa na smernicu pred vnútroštátnym súdom, existuje len vo vzťahu ku "každému členskému štátu, ktorému je určená". Z toho vyplýva, že smernica nemôže sama osebe ukladať povinnosti jednotlivcom a že ustanovenia smernice ako také nemožno uplatňovať voči jednotlivcom.

34. Možno tak uvažovať len o nepriamom účinku smerníc, ktorý zakladá rozhodnutie Súdneho dvora vo veci Marleasing SA (C-106/89) s odvolaním sa na prejudikatúru vo veci Von Colson a Kamann (C-14/83). Podľa tohto rozhodnutia pri aplikácii vnútroštátneho práva bez ohľadu na to, či aplikované ustanovenia boli schválené pred alebo po smernici, vnútroštátny súd povolaný na výklad vnútroštátneho práva je povinný interpretovať ho, nakoľko je to možné vo svetle dikcie (textu) a účelu smernice, aby sa dosiahol výsledok sledovaný smernicou, a tým zabezpečil súlad s tretím odsekom čl. 189 Zmluvy o založení Európskeho hospodárskeho spoločenstva (čl. 288 ods. 3 zmluvy o fungovaní EÚ).

35. Právna veta sformulovaná Súdnym dvorom ako odpoveď na položenú prejudiciálnu otázku je totiž zopakovaním textu obsiahnutého v bode 59 odôvodnenia predmetného rozsudku. Pred týmto textom Súdnym dvor uviedol: " Členské štáty teda majú zaručiť, aby náhrada škody podľa ich vnútroštátneho práva zodpovednosti za škodu z dôvodu nemajetkovej ujmy, ktorú utrpeli blízki rodinní príslušníci osôb, ktoré sa stali obeťami dopravnej nehody, bola krytá povinným poistením v určitých minimálnych sumách určených v článku 1 ods. 2 druhej smernice. V prejednávanej veci by to tak malo byť, pretože podľa informácií, ktoré poskytol vnútroštátny súd, majú osoby nachádzajúce sa v postavení pani Haasovej a jej dcéry v súlade s § 11 a 13 českého Občianskeho zákonníka nárok na náhradu nemajetkovej ujmy utrpenej v dôsledku úmrtia ich manžela, resp. otca.

36. Tento záver nemôže spochybniť ani okolnosť predložená slovenskou vládou, podľa ktorej tieto paragrafy patria do tej časti českého i slovenského Občianskeho zákonníka, ktorá sa týka zásahov do

ochrany osobnosti a ktorá je v zmysle týchto zákonníkov nezávislá od časti týkajúcej sa zodpovednosti za škodu v pravom zmysle slova. Keďže totiž zodpovednosť poisteného, ktorá podľa vnútroštátneho súdu v tomto prípade vyplýva z § 11 a 13 českého Občianskeho zákonníka, vznikla na základe dopravnej nehody a mala občianskoprávnu povahu, nič nenasvedčuje, že na túto zodpovednosť sa nevzťahuje vnútroštátne hmotné právo zodpovednosti za škodu, na ktoré odkazujú uvedené smernice."

37. Odpoveď na otázku, či české (a vzhľadom na textovú totožnosť i slovenské) vnútroštátne právo upravuje náhradu nemajetkovej ujmy na základe zodpovednosti poisteného za škodu, teda nepriamo poskytuje samotný Súdny dvor (nepriamo len preto, lebo, ako správne uvádza aj sťažovateľ, Súdny dvor nie je oprávnený záväzne interpretovať vnútroštátne právo) v bode 58 odôvodnenia svojho rozsudku, kde konštatuje, že české (i slovenské) vnútroštátne hmotné právo zodpovednosti za škodu sa vzťahuje aj na náhradu nemajetkovej ujmy, a to s ohľadom na skutočnosť, že zodpovednosť za nemajetkovú ujmu vznikla na základe dopravnej nehody a má občianskoprávnu povahu.

38. Podporným argumentom pre záver o ústavnej akceptovateľnosti právnych záverov krajského súdu je fakt, že Občiansky zákonník v samotnej šiestej časti ("Zodpovednosť za škodu a bezdôvodné obohatenie"), ktorá jediná je podľa sťažovateľa pri vysvetľovaní pojmu "škoda" použiteľná, kladie škodu aj do polohy nemateriálnej. Dokazuje to § 444 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého pri škode na zdraví sa jednorazovo odškodňujú bolesti poškodeného a sťaženie jeho spoločenského uplatnenia. Prijat' teda záver, že pojem "škoda" nevykazuje žiadne imateriálne konotácie, nezodpovedá dokonca ani dikcii a podstate dotknutých ustanovení Občianskeho zákonníka.

39. Vychádzajúc z výsledkov dokazovania a s poukazom na právny názor Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 5 Co/249/2015 sa súd nestotožnil s námietkou žalovaného, spočívajúcu v nedostatku jeho pasívnej legitímácie a s tvrdením žalovaného, že jediným pasívne legitimovaným je vinník nehody a poistenc z žalovaného F. J.. Súd v tejto súvislosti uvádza, že ak by tu aj boli ďalšie osoby, ktoré by mohli byť v konaní pasívne legitimované, predmetom konania nebol deliteľný záväzok, takže žalobkyňa mohla požadovať celú sumu od ktorejkoľvek z týchto osôb (§ 511 ods. 1 Občianskeho zákonníka). V prípade škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla si poškodený, podľa súčasnej právnej úpravy môže vybrať, či si náhradu škodu uplatní voči škodcovi alebo voči poisťovateľovi alebo si ju môže uplatniť súčasne voči obidvom. Základ nároku žalobkyne voči žalovanému je daný podľa § 15 ods. 1 a § 4 ods. 2 písm. a) zákona o PZP. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalovaný bol poisťovateľom zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla vinníka nehody F. J., prevádzkou ktorého bola spôsobená dopravná nehoda, pri ktorej zomrela dcéra žalobkyne. Skutočnosť, že vinník nehody bol poistencom žalovaného nebola medzi stranami sporná. Otázka toho, či poisťovateľ zodpovednosti za škodu prevádzkou motorového vozidla je povinný zaplatiť poškodenému náhradu nemajetkovej ujmy už bola v predmetnom konaní vyriešená a rovnako to vyplýva aj z ustálenej rozhodovacej praxe súdov. V tejto súvislosti súd poukazuje na odôvodnenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 5Co/249/2015-214 zo dňa 15. 12. 2017, uznesenie Ústavného súdu SR sp.zn. III. ÚS 666/2016 zo dňa 11. 10. 2016, ako aj na znenie smernice Rady č. 72/166/EHS; č.90/232/EHS a č. 2000/26/ES, podľa ktorých členské štáty sú povinné prijať všetky primerané opatrenia zabezpečujúce, aby zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel bola pokrytá poistením s cieľom ochrany poistených strán a potenciálnych obetí nehôd a aby akékoľvek škody a ujmy v oblasti povinného poistenia nezostali neuhradené. To vyplýva i z rozhodnutí Súdneho dvora EÚ z 24. 10. 2013 (C-22/12), podľa ktorého povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo.

40. S prihliadnutím na právny názor odvolacieho súdu, ktorým je tunajší súd viazaný je z vyššie uvedeného zrejme, že základ nároku žalobkyne proti žalovanému je daný. Žalobkyňa si v predmetnom konaní uplatňovala náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch za neoprávnený zásah do súkromia žalobkyne. Právo na ochranu súkromia zahŕňa i právo fyzickej osoby vytvoriť a udržiavať vzťahy s inými, predovšetkým v citovej oblasti, aby tak bolo možné rozvíjať a naplňovať vlastnú osobnosť a viesť rodinný život. Teda súkromie v sebe zahŕňa aj sféru rodinného života. Zásahom do práva na ochranu súkromia fyzickej osoby potom môže byť i zásah spočívajúci v úplnej deštrukcii úzkej rodinnej väzby usmrtením iného člena rodiny. Rodinný život, ktorý je nepochybne súčasťou súkromného života fyzickej osoby zahŕňa sociálne, morálne a kultúrne vzťahy medzi najbližšími rodinnými príslušníkmi, vytvárané v období ich spoločného spoluzitia, ako aj vzťahy

medzi inými blízkymi príbuznými, bez ohľadu na to, či spolu trvalo žijú. Protiprávne narušenie týchto rodinných vzťahov zo strany iného predstavuje neoprávnený zásah do práva na súkromný a rodinný život fyzickej osoby. Ústava SR v čl. 19 zaručuje každému právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena. Každý má podľa tohto článku právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života. Spôsobenie úmrtia člena rodiny je neoprávneným zásahom do súkromia členov rodiny a primeraným zadostučinením je v tomto prípade aj náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Z objektívneho hľadiska je strata jedného z členov rodiny neodčiniteľnou ujmu, ktorá postihuje jej pozostalých členov, takže náhrada tejto nemajetkovej ujmy je primeraným prostriedkom obrany proti neoprávnenému zásahu. Ustanovenie § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka pre priznanie relutárnej náhrady predpokladá značnú mieru dotknutia osobnosti fyzickej osoby, a to za situácie, kedy by sa nejavilo postačujúcim morálne zadostučinenie podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

41. Pokiaľ ide o okolnosť závažnej ujmy, za závažnú ujmu treba podľa judikatúry súdov SR považovať ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky považuje za ujmu značnú. Pritom však nie sú rozhodujúce jej subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko, teda to, či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase vnímala aj každá iná fyzická osoba.

42. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že žalovaný neoprávnené zasiahol do práva žalobkyne na ochranu osobnosti. Je nesporné, že najväčšou hodnotou chránenou zákonom je ľudský život. V konaní nebolo sporné, že vinník nehody p. F. J. svojim protiprávnym konaním zbavil E. Č. života, za ktoré konanie bol aj právoplatne uznaný vinným a odsúdený. Medzi protiprávnym konaním vinníka nehody a zásahom do práva na ochranu osobnosti žalobkyne a jej nebohej dcéry je jednoznačná príčinná súvislosť, nakoľko práve v dôsledku protiprávneho konania vinníka nehody bola dcéra žalobkyne pripravená o život, čím došlo k zásahu do práva na súkromie žalobkyne. Ust. § 13 Občianskeho zákonníka upravuje prostriedky nápravy v prípade, že dôjde k neoprávnenému zásahu do práva na ochranu osobnosti. Vzhľadom na to, že v tomto prípade došlo k nenapraviteľnému zásahu do práva na život, teda k usmrteniu dcéry žalobkyne, je zrejmé, že iný spôsob zadostučinenia, ako je náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch, by nebol postačujúci. Súd musel iba určiť výšku tejto náhrady, a to s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Žalobkyňa si z tohto titulu uplatňovala sumu 75.000,- Eur. Výška peňažnej náhrady je predmetom voľnej úvahy súdu, pričom súd musí prihliadnuť aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, a to jednak vo vzťahu k postihnutej osobe a jednak vo vzťahu k subjektu, ktorý neoprávnený zásah spôsobil, aby tak bola zabezpečená požiadavka účinného primeraného zadostučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu, ako aj požiadavka nezneužívania tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie. Hodnota ľudského života je len veľmi ťažko vyčísliteľná v peniazoch. I keď samotný Občiansky zákonník ponecháva určenie výšky relutárnej náhrady v peniazoch na úvahu súdu (za rešpektovania zákonných podmienok), právna úprava mimo Občianskeho zákonníka pozná nároky náhrad nemajetkovej ujmy pozostalých pri úmrtí osoby, čo možno považovať za isté vodiace východisko. Ako nárok, ktorý má spravidla povahu kompenzácie nemateriálnej ujmy pozostalých, pretože sa v zásade vypláca popri všetkých náhradách ujmy materiálnej, je zákonom č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení upravené jednorazové odškodnenie. Povahu náhrady majetkovej ujmy pozostalých, má nárok na jednorazové odškodnenie iba ak pokrýva inak samostatný nárok na pozostalostnú úrazovú rentu (§ 92 zákona č. 461/2003 Z. z.), čo vo väčšine prípadov nebude naplnené. Ako maximálna suma, ktorou zákonodarca "ohodnotil" život človeka v nemajetkovej sfére pozostalého manžela je najviac 46 485,40 Eur, v nemajetkovej sfére nezaopatreného dieťaťa polovica z uvedenej sumy, pri viacerých nezaopatrených deťoch najviac suma 46,485,40 Eur. Taktiež podľa prílohy k zákonu č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia za vážne duševné poruchy vzniknuté pôsobením otrasných zážitkov alebo iných nepriaznivých psychologických činiteľov a tiesnivých situácií tento zákon priznáva bodové ohodnotenie od 260 do 1.300 bodov, teda náhradu v rozmedzí približne od 4.400,- Eur do 20.000,- Eur. Ako interpretačné východisko je použiteľná aj česká právna úprava vychádzajúca z najbližšieho kultúrneho rámca, ktorá v ustanovení § 444 ods. 3 Občianskeho zákonníka platnom do 31. 12. 2013 upravovala popri náhradách majetkových škôd aj jednorazové odškodnenie pozostalých, a to vo výške 240.000,- Kč pre manžela, deti a rodičov, 175.000,- Kč pre súrodencov, s výnimočnou prípustnosťou súčasného nároku aj podľa práva na ochranu osobnosti. Súd podporne vychádzal aj z ustanovení zákona č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými

trestnými činmi, podľa ktorého (§ 5 ods. 1), ak bola trestným činom spôsobená smrť, poškodený má nárok na vyplatenie odškodnenia v sume päťdesiatnásobku minimálnej mzdy (ku dňu 31. 03. 2013 teda, keď došlo k dopravnej nehode, bola minimálna mzda 337,70 Eur). Súd však zároveň poukazuje na to, že toto nemožno brať za určenie maximálnej sumy, ktorú by bolo možné priznať ako nemajetkovú ujmu za neoprávnený zásah do práva na život, ide len o minimálnu sumu náhrady, ktorú je štát ochotný uhradiť obetiam trestných činov, ktorými bola spôsobená smrť, resp. ich pozostalým. Súd s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu, dospel k záveru, že v tomto konaní je potrebné priznať vyššiu náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch ako je odškodnenie v zmysle citovaného zákona (č. 215/2006 Z. z.).

43. V danom prípade sa jednalo o veľmi závažnú a nezvratnú ujmu na práve žalobkyne na ochranu jej súkromia (súd mal dokonca zato, že usmrtenie dieťaťa, s ktorým žije rodič v spoločnej domácnosti a má s ním veľmi dobrý vzťah, možno považovať za jeden z najzávažnejších zásahov do súkromia fyzickej osoby).

44. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že k usmrteniu dcéry žalobkyne došlo, keď mala 22 rokov. Žila aktívnym životom, veľmi dobre sa učila, mala veľa záujmov, mala vážnu známosť, s ktorou si plánovala založiť rodinu, pomáhala matke, aj iným. Dá sa teda povedať, že mala "celý život pred sebou". V konaní bolo preukázané, že žalobkyňa po úmrtí manžela v roku 2006 žila v spoločnej domácnosti so svojou dcérou, pričom si boli vzájomnou oporou. V čase, keď došlo k dopravnej nehode, jej dcéra študovala na vysokej škole a bývala na internáte, pričom domov chodila na víkendy. Najvyšší kruh rodiny teda pre žalobkyňu predstavovala jej jediná dcéra, žalobkyňa iné deti nemala. Z vykonaného dokazovania, z výsluchu žalobkyne aj svedkov bolo jednoznačne preukázané, že žalobkyňa mala so svojou dcérou veľmi dobrý vzťah, dcéra jej bola oporou hlavne po úmrtí manžela, kedy sa ich vzťah ešte viac utužil, pomáhala jej v domácnosti, trávili spolu voľný čas. Je potom samozrejmé, že neočakávaná, náhla smrť dcéry, ktorú zavinil vinník nehody, musela pre žalobkyňu predstavovať citeľný zásah do sféry jej súkromného a citového života. Smrťou dcéry stratila možnosť ďalšieho udržiavania a rozvíjania vzťahov s ňou a o túto sféru prirodzených vzťahov bola ochudobnená, pričom sa jedná o nezvratný stav. Súd mal za to, že táto okolnosť, teda že žalobkyňa žila v neúplnej rodine v dôsledku úmrtia jej manžela a otca jej dcéry, práve ešte viac zvyšuje potrebu priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch a aj jej vyššej sumy, nakoľko práve v takejto situácii, smrťou jedinej dcéry prišla o svoju najbližšiu rodinu, a po jej smrti sa už akoby "nemá o koho oprieť". Hĺbka tohto vzťahu žalobkyne a jej zosnulej dcéry viedla u žalobkyne k ľudsky prirodzenému smútku a psychickej bolesti. Je nepochybné, že pre žalobkyňu smrť jej dcéry bola otrasným zážitkom, ktorý u nej síce nevedol k vážnej duševnej poruche, ale k hlbokému a trvalému smútku. Je nutné zdôrazniť, že nebohá bola v čase nehody mladá, zdravá a v produktívnom veku, ktorej stratu pre žalobkyňu nie je možné vyčíslieť ani v peniazoch nahradiť. Uvedená udalosť zničila a rozbila rodinu, ktorej obnova už nebude nikdy možná. Smrťou blízkej osoby dôjde k neodčiniteľnej ujme a deštrukcii rodinných vzťahov, keď takýto zásah je svojou povahou trvalý a neodstrániteľný. Smrť ako absolútna a nenahraditeľná strata predstavuje sama o sebe závažný zásah do práva na ochranu osobnosti a v prípade fungujúcej rodiny má za následok dlhotrvajúcu nemožnosť vyrovnáť sa so stratou blízkeho človeka napriek plynutiu času. Bez akýchkoľvek pochybností smrť blízkej osoby je pre pozostalých traumatizujúca udalosť. Žalobkyňa stratila milujúcu a starostlivú dcéru. Je takmer nemožné vyčíslieť hodnotu ľudského života v peňažnej forme, preto jedinou možnosťou je v rámci voľnej úvahy súdu a v rámci zohľadnenia všetkých rozhodujúcich skutkových okolností, dospieť k primeranej výške náhrady nemajetkovej ujmy. Dcéra žalobkyne bola vo veku, keď bolo možné očakávať, že bude mať svoju rodinu a žalobkyňa bude mať vnukov. Dcéra mala pre žalobkyňu a jej ďalší život dôležité postavenie aj vzhľadom na to, že bude pre ňu v budúcnosti oporou a životnou istotou, tiež je potrebné prihliadnuť aj na traumy a pocity rodiča, ktorý prežije smrť svojho dieťaťa. Vo vzťahu k žalobkyňi už rodina nebude spĺňať svoju funkciu. Pri nehode vyhasol život mladej ešte slobodnej 22-ročnej ženy, tesne pred skončením vysokoškolského štúdia, v čase keď končila prípravu na svoje budúce povolanie, pričom si ešte nestihla založiť ani vlastnú rodinu. Zároveň je však potrebné poukázať na následky a prežívanie straty dcéry. Žalobkyňa bola v dlhodobej psychoterapeutickej starostlivosti psychiatra z dôvodu úmrtia dcéry pri autonehode pre depresívny stav po smrti dcéry, brala lieky na upokojenie a spanie, uzavrela sa do seba, smrť dcéry prežívala ťažko, dcéra jej stále veľmi chýba a s jej smrťou sa nevie vyrovnáť, každý deň chodí na cintorín, presťahovala sa do druhého bytu, nakoľko ho s dcérou po smrti otca zrekonštruovali a neustále jej pripomínal dcéru.

45. Súd zároveň bral do úvahy okolnosti, za ktorých došlo k usmrteniu dcéry žalobkyne, ktoré okolnosti je možné zistiť z pripojeného spisu Okresného súdu Senica sp. zn. 2T/18/2014. Súd vychádzal

predovšetkým z odôvodnenia rozsudku súdu v trestnom konaní, ktorý dospel k záveru, že vinník nehody svojim konaním porušil § 16 ods. 1 zák. č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov, keď príčinou nehody bola nesprávna technika jazdy vodiča, čím dcére žalobkyne spôsobil z nebanlivosti smrť a taký čin spáchal závažnejším spôsobom konania. Čo sa týka okolností, za ktorých došlo k porušeniu práva, súd uvádza, že uvedené kritériá treba odlíšiť od stavu vôle a vedomia pôvodcu neoprávneného zásahu, pretože nemajetková ujma vznikne a pôsobí na postihnutej fyzickej osobe vždy nepriaznivo, bez ohľadu na to, či ju pôvodca zásahu zaviniť alebo nie (rozsudok Krajského súdu Trenčín sp. zn. 6Co/288/2017 zo dňa 08. 06. 2018). Pre účely výšky náhrady nemajetkovej ujmy súd vzal do úvahy predovšetkým tie skutočnosti, že k zrážke došlo na zasneženej ceste, pričom technika jazdy vodiča z technického hľadiska nebola správna, lebo na zasneženej ceste sa pohyboval s vozidlom, na ktorom nemal na zadnej náprave namontované zimné pneumatiky, pričom sa pohyboval rýchlosťou vyššou ako bola rýchlosť, ktorou bolo možné danú zákrutu prejsť bez šmyku.

46. Z výsluchu žalobkyne a svedkov, resp. ich písomných vyjadrení je nepochybné, že hĺbka vzťahu žalobkyne s nebohú poškodenou bola silná, ako je to v podstate bežné v riadne fungujúcich rodinách. Z vyjadrení žalobkyne jednoznačne vyplynulo, že smrť jej blízkej osoby bola neočakávaná a nedá sa žiadnym spôsobom reparaovať a už to podľa názoru súdu, jednoznačne preukazuje závažnosť vzniknutej ujmy, čo teda zároveň odôvodňuje právo žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Súd považoval za dôležité pri posúdení nároku žalobkyne aj posúdenie okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo a to, že nebohá bola spolujazdkyňa, pričom vinník nehody dostatočne neprispôbil rýchlosť dopravnej situácii a neadekvátne vyhodnotil situáciu v cestnej premávke. V tejto súvislosti súd poukazuje na to, že vinník nehody bol právoplatne odsúdený za nebanlivostný trestný čin, čo môže byť určitou morálnou satisfakciou pre žalobkyňu, avšak nie dostatočnou. Súd taktiež poukazuje na to, že z výsluchu žalobkyne vyplynulo, že vodič sa jej ospravedlnil, vyjadril ľútosť a v rámci svojho ospravedlnenia taktiež poukázal na to, že aj jemu sa zmenil život, čo je podľa názoru súdu nepochybné a je so žalobkyňou naďalej v kontakte a snaží sa jej pomáhať. Súd nespochybňuje, že aj svedkovi p. J. sa po nehode zmenil život neželateľným smerom. Faktom však zostáva, že nehodu spôsobil z nebanlivosti, čím spôsobil nenapraviteľný a neodstrániteľný následok, ktorým je smrť človeka.

47. Aj preto súd priznal žalobkyni primerané zadostučinenie v peniazoch, pretože mal za to, že v danom prípade by nepostačovala žiadna forma zadostučinenia podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka na to, aby bola primerane vyvážená vzniknutá nemajetková ujma žalobkyne (dostatočnou satisfakciou nemôže byť ani konštatovanie, že došlo k porušeniu osobnostných práv žalobkyne, ani to, že vinník nehody bol za uvedený čin potrestaný v trestnom konaní). S prihliadnutím na vyššie uvedené skutočnosti a kritéria na určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (ktorými sú závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo), súd považoval za primeranú náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch za zásah do práva na ochranu osobnosti žalobkyne sumu 33.193,92 Eur.

48. Súd tiež považoval za irelevantnú skutočnosť, že žalobkyni boli žalovaným uhradené náhrady pohrebných nákladov na pohreb vo výške 1.155,28 Eur, pretože takéto nároky neboli predmetom tohto konania a súd tiež pre posúdenie nárokov na náhradu nemajetkovej ujmy z dôvodu zásahu do rodinného a súkromného života nemohol zohľadniť skutočnosť, že žalobkyni bolo poskytnuté plnenie z iného dôvodu.

49. Priznanie nemajetkovej ujmy nie je reparáciou. Je nespochybniteľné, že žiadna priznaná suma nenahradí žalobkyni jej jediné dieťa, no môže zmierniť následky vzniknutej nemajetkovej ujmy. Nakoľko priznanie nemajetkovej ujmy je predmetom voľnej úvahy súdu, pričom Občiansky zákonník nestanovuje maximálnu ani minimálnu výšku finančného zadostučinenia, ktoré by však malo byť primerané, pričom jeho zmyslom nie je byť finančnou zábezpekou a nemôže tiež viesť k neprimeranému obohacovaniu sa, je súd toho názoru, že výška finančného zadostučinenia, ktorá bola priznaná súdom, je postačujúca a primeraná vzhľadom na okolnosti prípadu ako aj závažnosť zásahu do nemajetkovej sféry. Žalobkyňa bude stratu dcéry pociťovať po celý život. Zároveň súd prihliadol aj na osobu žalovaného, ktorú hodnotil trestný súd, a to že dopravnú nehodu spôsobil z nebanlivosti, nebol pod vplyvom alkoholu, k spáchaniu skutku sa priznal a tento oľutoval.

50. Súd v súvislosti s výškou priznanej nemajetkovej ujmy poukazuje na rozhodnutia súdov v obdobných veciach, a to napr. na rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn.

5Co/30/2014, kde súd priznal pozostalej matke za smrť dcéry sumu 33.193,92 Eur, ako aj na rozsudky Okresného súdu Skalica sp. zn. 5C/332/2013, Krajského súdu v Nitre sp. zn. 5Co/264/2017, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5Co/81/2018, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 10Co/5/2018.

51. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

52. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

53. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

54. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

55. V predmetnom konaní sa žalobkyňa voči žalovanému domáhala náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 75.000,- Eur, pričom súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 33.193,92 Eur. Stanovenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v danej veci však záviselo od úvahy súdu s poukazom na ust. § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka s ohľadom na závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Civilný sporový poriadok nemá ustanovenie obdobné k § 142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku, účinného do 30. 06. 2016, a teda zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku a nemožno ho preto zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku konania na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti a spravodlivému usporiadaniu vecí zodpovedá podľa názoru súdu len také rozhodnutie, kedy bude žalobkyni priznaný nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, avšak výlučne iba z prisúdenej sumy, nie zo sumy žalovanej. Pre absenciu výslovnej právnej úpravy v novom procesnom poriadku je uvedený postup možný v zmysle čl. 4 ods. 2 CSP, keď neodporuje princípom, na ktorých je Civilný sporový poriadok založený.

56. Na základe uvedeného súd priznal nárok na plnú náhradu trov konania žalobkyni, ktorá striktným porovnaním žalovanej a priznanej sumy nebola v spore v celom rozsahu úspešná, avšak s ohľadom na charakter sporu a skutočnosť, že výška priznaného plnenia závisela od úvahy súdu, žalobkyňu nemožno považovať v spore za procesne neúspešnú, keďže jej bola priznaná časť uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Žalobkyňu v danom prípade nebolo možné zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu. Súd priznaním náhrady za nemajetkovú ujmu konštatoval dôvodnosť uplatňovaného nároku, pričom jeho samotná výška je až druhotná, resp. nadväzujúca. Preto má žalobkyňa nárok na náhradu trov konania práve zo súdom priznanej sumy (por. Komentár, autorský kolektív pod vedením doc. JUDr. Mareka Števéčka, PhD., C. H. BECK 2016, str. 926, tiež rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10Co/191/2017). Súd v tejto súvislosti poukazuje na obdobné rozhodnutia napr. rozsudok Krajského súdu Trenčín sp. zn. 6Co/288/2017 zo dňa 08. 06. 2018, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/123/2017 zo dňa 25. 09. 2018, resp. uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6Co/125/2018 zo dňa 31. 05. 2018, ktoré v obdobných veciach uviedli, že žalobcovi vznikol nárok na plnú náhradu trov konania, avšak iba z prisúdenej sumy. Súd tiež poukazuje na uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 56/2017 zo dňa 8. februára 2017, podľa ktorého nová právna úprava (pozn. právna úprava Civilného sporového poriadku) nevyklučuje osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov v prípadoch, keď výška plnenia závisela od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu. Súdom priznaná suma v danom prípade teda predstavuje tarifnú hodnotu pre výpočet základnej sadzby tarifnej odmeny.

57. O výške náhrady trov konania súd rozhodne po nadobudnutí právoplatnosti rozsudku, a to samostatným uznesením.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia, Krajskému súdu v Bratislave, podaním na tunajšom súde, písomne v dvoch vyhotoveniach (§ 362 ods. 1 CSP). Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) /§ 363 CSP/.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie súdu, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.